

Hardangervidda villreinområde

MINIMUMSTELLING

25.03.2014

177 dyr

Foto: Asle Feten

Hardangervidda villreinutval
Svein Erik Lund

FORORD

Hardangervidda villreinutval har vinteren 2014 gjort ett forsøk på minimumstelling av villrein. Vinteren har vært preget av mye dårlig vær og mangel på nysnø de få dagene det har vært sol. Reinen har også gått relativt spredt fra Tinn til Eidfjord så det har ikke vært aktuelt med en telling av kun de østre delene av vidda om det skulle ha blitt gode telleforhold her. Skulle telling igangsettes så var eneste alternativ fullt opplegg med minst fire fly for å kunne dekke et stort nok område av villreinområdet.

GJENNOMFØRING MINIMUMSTELLING 25. mars

Forberedelser

Torsdag 20. mars ble det meldt snø påfølgende helg etterfulgt av finvær. Flyklubbene ble kontaktet for mulig telling og mannskap ble varslet. På ettermiddagen søndag 23. mars var Kjell Arne Tobru og Erling Bjørkheim oppe med småfly for å sjekke snøforholdene og de konkluderte med at disse var gode nok til at telling skulle forsøkes. Mandag 24. mars var det ikke nok tilgjengelige fly, men tirsdag 25. mars kunne flyklubbene stille med fire fly.

Det ble prioritert å få med mest mulig mannskap som har vært med på telling tidligere. Dette da forholdene på forhånd ble vurdert til ikke å være helt optimale med tanke på snø- og sporforhold, noe som i så fall ville gjøre tellingen mer krevende. Det lyktes å få med GPS-operatører og fotografer som har vært med på telling tidligere, men flere av flygerne hadde ikke vært med tidligere.

Flyging

Det ble planlagt bruk av fire fly, men på telledagen dukket det opp fem fly. Flyruter ble planlagt slik at fire fly skulle kunne klare å dekke hele området som var nødvendig på inntil 5 timer, dvs. første flyging (hovedtelling). Fly 1 – 4 gjennomførte søk iht. tildelt flyrute. Det femte flyet ble benyttet vest i Hordaland utenfor planlagt telleområde og flyrute var ikke fastsatt på forhånd.

Etter første flyging (hovedtelling) ble fire fly benyttet til å telle på nytt det området hvor det ble funnet mest rein på første flyging (ett fly måtte reise etter første flyging). Dette for kontrolltelling da erfaring fra tidligere tellinger tilsier at det er i områder med mange flokker som det er lettest å overse dyr. Formålet med kontrolltelling er derfor å finne flokker som eventuelt er oversett på første flyging (hovedtelling). Ved kontrolltelling bytter mannskapet søkeområde og flyretning snus i forhold til hovedflyging.

Bakkerekognosering

Bakkemannskap ble sendt ut mandag 24. mars for å kunne dra nytte av eventuelle observasjoner i planleggingen av telling påfølgende dag. Det ble benyttet bakkemannskap på snøscooter i randområdene i Tinn, Vinje og Hordaland. Dette for å sjekke områder som en ikke nødvendigvis rekker å sjekke med fly. Bakkemannskapene fant flere flokk i et belte fra helt sør i Tinn og nordvestover til Gjuvsjøen og videre vestover til Hårteigen. Det var ingen indikasjoner på dyr vest for Hårteigen eller sør for Kvenna eller Songavassdraget. Vedlegg 5 viser kjørte ruter i forbindelse med bakkerekognosering.

Følgende bakkemannskap var ute:

Eidfjord:	Torgeir Myrvang og Asbjørn Riber.
Ullensvang:	Ragnar Ystanes og Udmund Sandstå.
Vinje - Songa:	Knut Olav Edland.
Vinje - Hamrefjell:	Leidulf Vaagen og Odd Jarand Vaagen.
Tinn:	Jon Mårdalen.

Den 25. mars var Statens naturoppsyn v/ Lars Inge Enerstvedt på Lufsjåtangen og fotograferte 19 dyr på Nonshøvda som ikke ble funnet av fly. Fly F2A observerte slepe etter flokken, men avbrøt søket pga. drivstoffmangel.

Vær og snøforhold

Det var stort sett skyfri himmel og sol over hele telleområdet. Det var tidvis noen høye skyer helt vest på vidda, men ikke noe som resulterte i dårligere lysforhold som kunne påvirke observasjonsmulighetene. Det gode lysforhold med sola høyt på himmelen, noe som betyr gode kontraster og lett å se sleper etter rein. Lørdag og søndag hadde det kommet nysnø over hele telleområdet og aller mest i de vestre områdene. Det var imidlertid en del svarte rabber, spesielt i Tinn, men også øst for Hårteigen. Det var imidlertid gode snøforhold mellom rabbene og slik lett å observere sleper. Flokkene syntes også å ha beveget seg relativt mye de siste 1-2 dagene så det var ikke mangel på sleper. Slepene kunne derimot være lange, noe som gjorde det mer tidkrevende å finne flokken. Sporforholdene vurderes derfor som relativt gode.

Mannskap

Fly I (Cessna 172 / LN-KAB):

Tur F1A: Lars Arne Vestfossen (flyger), Oluf Fønnebø (GPS) og Randi Halland (foto).

Fly II (Cessna 172 / LN-MTU):

Tur F2A: Ivar Engeland (flyger), Nils Runar Sporan (GPS) og Ole Jørn Solberg (foto).

Tur F2B - Kontroll: Ivar Engeland (flyger), Nils Runar Sporan (GPS) og Ole Jørn Solberg (foto).

Fly III (Cessna 172 / LN-MTM):

Tur F3A: Kjell Arne Tobru (flyger), Tor-Martin Øyo (GPS) og Asle Feten (foto).

Tur F3B - Kontroll: Jørn Utheim (flyger), Tor-Martin Øyo (GPS) og Asle Feten (foto).

Fly IV (Cessna 172 / LN-AGT):

Tur F4A: Thomas Skaugerud (flyger), Reidar Brusletto (GPS) og Stein Ø. Bystrøm (foto).

Tur F4B - Kontroll: Thomas Skaugerud (flyger), Reidar Brusletto (GPS) og Randi Halland (foto).

Fly V (Cubb / LN-HAV)

Tur F5A: Ottar Sletten (flyger) og Emil Steira Fotograf

Tur F1B - Kontroll: Ottar Sletten (flyger) og Emil Steira Fotograf

(Fly LN-KAB måtte reise etter første flyging og ble erstattet av LN-HAV).

Flyging

F1A: Hovedtelling nord-øst / Nore og Uvdal. Lettet kl. 10.00 – landet kl. 13.10.

F1B: Kontrolltelling sørøst i Tinn. Lettet kl. 15.02 – landet kl. 17.26.

F2A: Hovedtelling sør-øst / Tinn. Lettet kl. 09.55 – landet kl. 14.44.

F2B: Kontrolltelling sør i Eidfjord – NogU. Lettet kl. 15.58 – landet kl. 17.50.

F3A: Hovedtelling nord-vest / Eidfjord. Lettet kl. 09.39 – landet kl. 13.36.

F3B: Kontrolltelling nordøst for Møsvatnet. Lettet kl. 14.28 – landet kl. 16.48.

F4A: Hovedtelling sør-vest / Vinje. Lettet kl. 09.48 – landet kl. 12.49.

F4B: Kontrolltelling nord i Eidfjord og NogU. Lettet kl. 14.34 – landet kl. 15.56.

F5A: Hovedtelling vest for Hårteigen. Lettet kl. 11.21 – landet kl. 13.33.

RESULTAT

Tellingen ble gjennomført i henhold til ønsket metodikk og med et godt og systematisk søk. Området med mest dyr ble også telt to ganger for om eventuelt å finne flokker som kunne være oversett på første flyging (hovedtelling). Med unntak av noen få småflokker ble de samme flokkene funnet både på hovedtellingen og ved kontrolltellingen. Det ble kun funnet 23 nye dyr på kontrolltellingen.

På www.dyreposisjoner.no er det 12 GPS-merkede simler med posisjoner den 25. mars. Alle disse ble funnet både på hovedtellingen og kontrolltellingen. Dette er sjekket i etterkant av tellingen.

Under hovedtellingen ble det funnet 35 forskjellige flokker med totalt 10.172 dyr. Under kontrolltellingen ble det funnet 2 nye flokker med til sammen 23 dyr. **Dette gir totalt 37 forskjellige flokker og 10.195 fotograferte dyr.**

Flokk F1B3 i kontrolltellingen inneholdt 85 dyr. På hovedtellingen ble det funnet en flokk på 48 dyr på samme sted (F2A15), samt en flokk på 28 dyr lenger vest (F2A14) og en flokk på 37 dyr 6-7 km lenger sør (F2A18). En antar at F2A15 og F2A18 har gått sammen og er lik F1B3. Siden hverken F2A14 eller F2A18 ble funnet på kontrolltellingen, samt den litt lange avstanden mellom F2A15 og F2A18 kan en ikke være helt sikker på dette. Det vurderes som mest sannsynlig at flokk F1B3 ikke er en ny flokk og denne er ikke tatt med i oppsummeringen.

Kart over flygingene og oversikt over antall dyr i den enkelte flokk finnes i vedlegg 1 – 4.

KONKLUSJON

Ved minimumstillingen i 2013 ble det funnet og fotografert 10.175. Dette samsvarer bra med årets telling hvor 10.195 dyr ble funnet. Ut fra kalvetellingene og jaktuttaket høsten 2013 var det forventet at bestandsstørrelsen skulle være relativt uendret.

Vinterens resultat på 10.195 dyr samsvarer godt med forventet bestandsutvikling ut fra de siste års kalvetellinger og jaktuttak / naturlig dødelighet (jf. bestandsvurderinger gjort ved kvotefastsettingene). Tellingene har med stor sannsynlighet vært gode og minimumstillingene i 2013 og 2014 vurderes på lik linje med tellingene i 2001 å kunne danne et relativt sikkert utgangspunkt for videre bestandsvurderinger. Sammen med resultatene fra kalvetellingene i 2013 vurderes det å være større sannsynlighet for at bestanden er lavere enn 11.000 dyr før kalving i 2014 enn større.

MINIMUMSTELLING 25.03.2014 – flokker og telte bilder hovedtelling (1. flyging)

Flokk nr.	Bilde telt	Antall dyr	Kommentar
F1A – Nore og Uvdal (blå flyrute på kart)			
1	RHD 2806	524	Lik F2A1
2	RHD 2810	167	
3	RHD 2834a	408	Lik F2A3
4	AF1-1899	2194	(Bilde RHD2876)
5	OJS 1932	610	(Bilde RHD2918)
F2A – Tinn (rød flyrute på kart)			
1	OJS 1207	524	Lik F1A1
2	OJS 1223	46	Lik F2A5
3	OJS 1243	412	Lik F1A3
4	OJS 1271	250	
5	OJS 1318	46	Lik F2A2
6	OJS 1357	9	
7	OJS 1387	57	
8	OJS 1419	37	
9	OJS 1448	50	
10	OJS 1467	45	
11	OJS 1488	26	
12	OJS 1538	667	
13	OJS 1555	143	
14	OJS 1574	28	
15	OJS 1608	48	
16	OJS 1627	114	
17	OJS 1657	21	
18	OJS 1678	37	
F3A – Eidford (svart flyrute på kart)			
1	RHD 2792	1148	(Bilde AF1-1488)
2	AF1-1521	320	
3	AF1-1534	177	Lik F4A3
4	AF1-1559	1	
5	AF1-1563	144	
6	AF1-1586	394	
7	AF1-1610	602	Lik F4A1
8	AF1-1657	298	
9	AF1-1676	647	
10	AF1-1688	85	
11	AF1-1714	399	
12	AF1-1733	312	
13	AF1-1743	128	
F4A – Vinje (grønn flyrute på kart)			
1	MG 2404	«530»	Lik F3A7. Meget dårlig bilde – ikke tellbart.
2	MG 2416	13	
3	MG 2441	177	Lik F3A3
4	MG 2465	250	Lik F2A4
F5A – Vest i Eidford (gul flyrute på kart) – Ingen flokker funnet.			
SNO	Nonshøvda	19	Fotografert fra bakken av SNO v/ Lars Inge Enerstvedt.

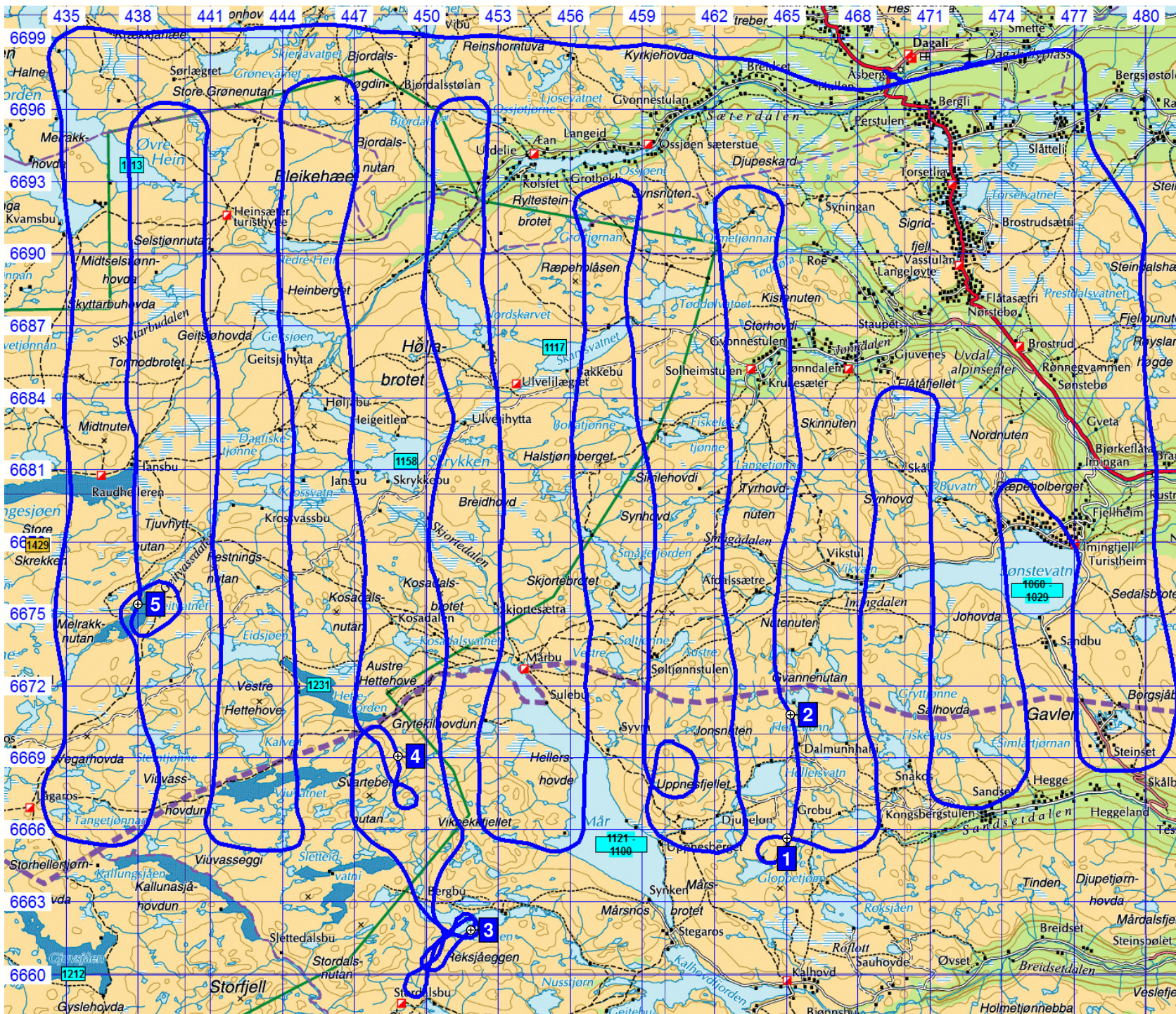
MINIMUMSTELLING 25.03.2014 – flokker og telte bilder kontrolltelling (2. flyging)

Flokk nr.	Bilde telt	Antall dyr	Kommentar
F1B – sørøst i Tinn (blå flyrute på kart)			
1 + 2	EST 6777	794	Lik F2A12 + F2A13 / Lik F1B5. To flokker slo seg sammen
3	EST 6781	85	Lik F2A15 + F2A18
4	EST 6788	114	Lik F2A16
5	EST 6795	805	Lik F1B1+2 (sjekket med gps-merket simle i flokken)
F2B – sør i Eidfjord / NogU (rød flyrute på kart)			
1	OJS 1821	2181	Lik F1A4
2	OJS 1843	46	Lik F2A2 / F2A5
3	OJS 1859	315	Lik F3A2
4	OJS 1874	684	Lik F3A7 + F3A10
5	OJS 1897	399	Lik F3A11
6	OJS 1910	118	Lik del av F3A6 (flokk delt seg etter hovedtelling)
7	OJS 1932	610	Lik F1A5
8	OJS 1943	144	Lik F3A5
9	OJS 1955	274	Lik del av F3A6 (flokk delt seg etter hovedtelling)
10	OJS 1985	634	Lik F3A9
11	OJS 1997	295	Lik F3A8
F3B – vest i Tinn (svart flyrute på kart)			
1	AF1-1787	13	Lik F4A2
2	AF1-1790	177	Lik F3A3 / F4A3
3	AF1-1824	250	Lik F4A4 / F2A4
4	AF1-1830	3	NY
5	AF1-1837	9	Lik F2A6
6	AF1-1846	20	Lik F2A17
7	AF1-1852	45	Lik F2A10
8	AF1-1856	50	Lik F2A9
9	AF1-1877	20	NY
10	AF1-1884	46	Lik F2A2 / F2A5
11	AF1-1899	2194	Lik F1A4
12	AF1-1908	37	Lik F2A8
13	AF1-1931	410	Lik F2A3
F4B – nord i Eidfjord / NogU (grønn flyrute på kart)			
1	RHD 2792	1148	Lik F3A1

Forklaring - eksempel:

F1A3: F1 = fly 1 / A = hovedtelling / 3 = flokk 3.

F3B8: F3 = fly 3 / B = kontrolltelling / 8 = flokk 8.

Hardangervidda, mini-mumstelling 2014-03-25.

Flytelling, utført 25.3.2014
av Hardangervidda villreinutval (HVV)

Flyrute: F1A (første flyging).

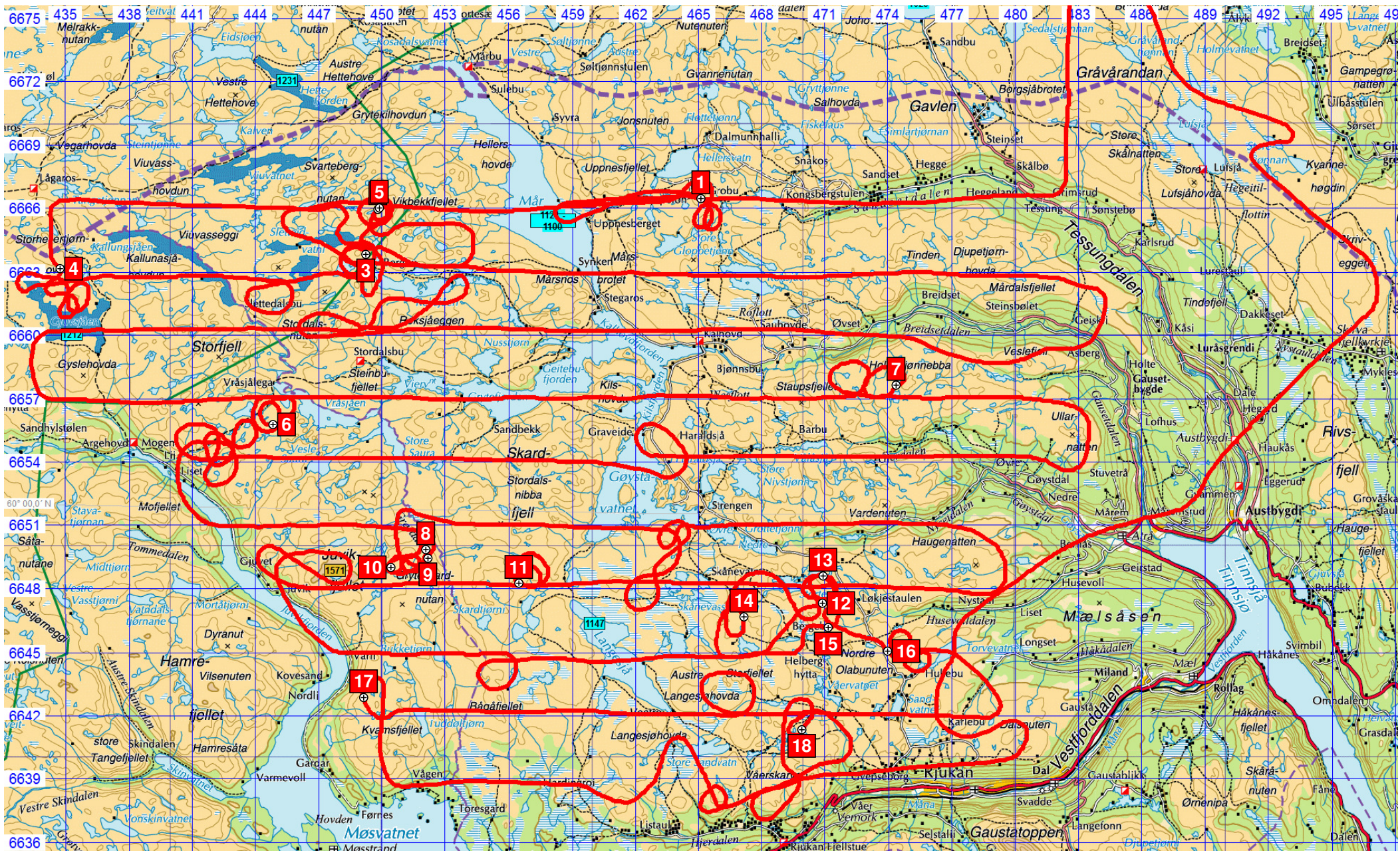
Foto: Randi Halland

Logg/GPS: Oluf Fønnebø

Fly / Flyger:

LN-KAB / Lars Arne Vestfossen

Tilrettelegging: ErlingB 5.4.2014
Kartfile: 2014 03 25 Kart F1A.pdf
Sporfile: 2014 03 25 GPS F1A.plt
Flokkfile: 2014 03 25 GPS F1A.wpt

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25

Villreintelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda villreintutval (HVU).

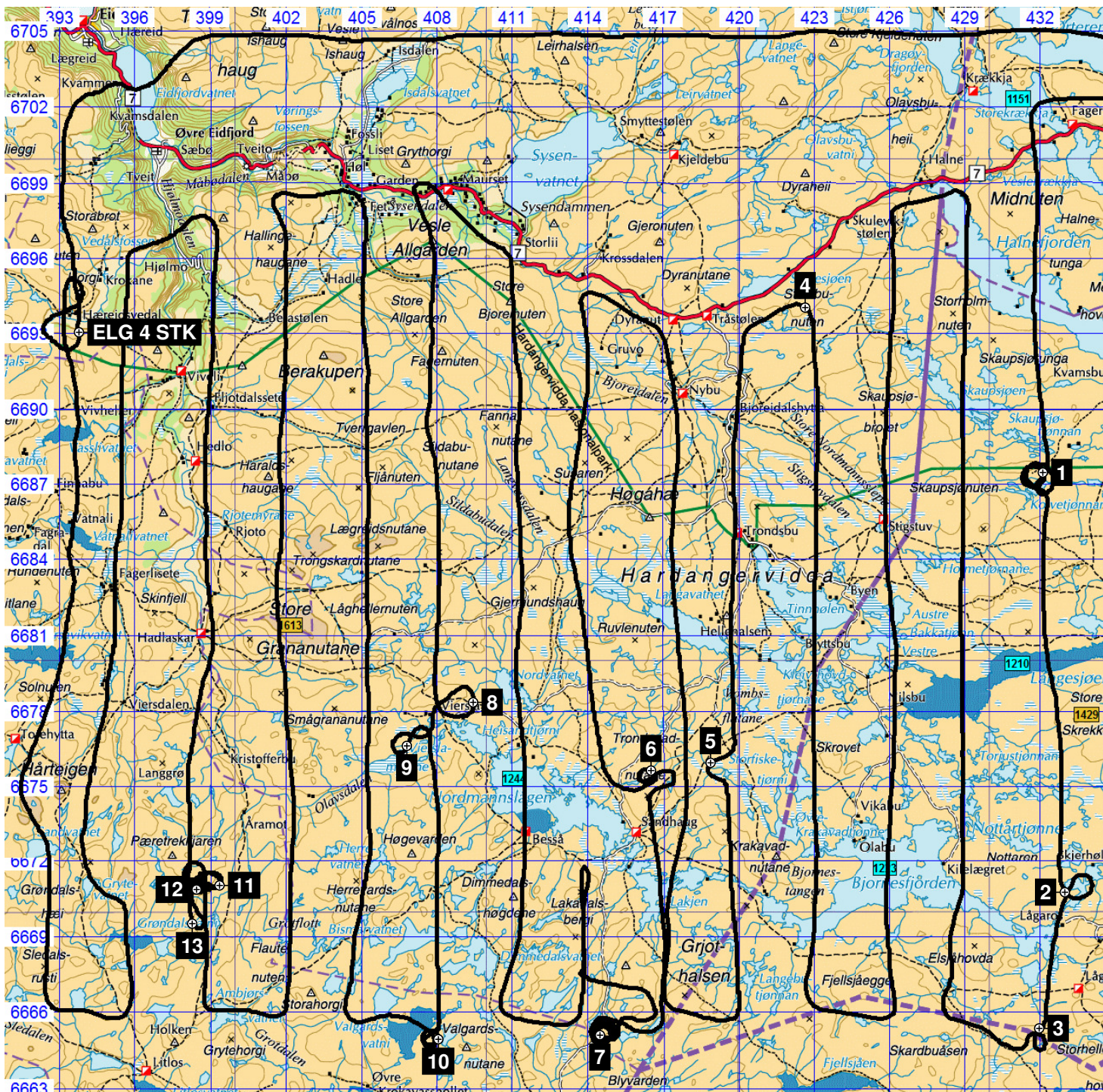
Flyrute: F2A (første flyging)

Fly / Flyger: LN-MTU / Ivar Engeland

Foto: Ole Jørn Solberg

Logg / GPS: Nils Runar Sporan

Tilrettelegging: ErlingB 6.4.2014
 Kartfile: 2014 03 25 Kart F2A.pdf
 Sporfile: 2014 03 25 GPS F2A.plt
 Flokkfile: 2014 03 25 GPS F2A.wpt

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25.

Flytelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda
villreinutval (HVU).

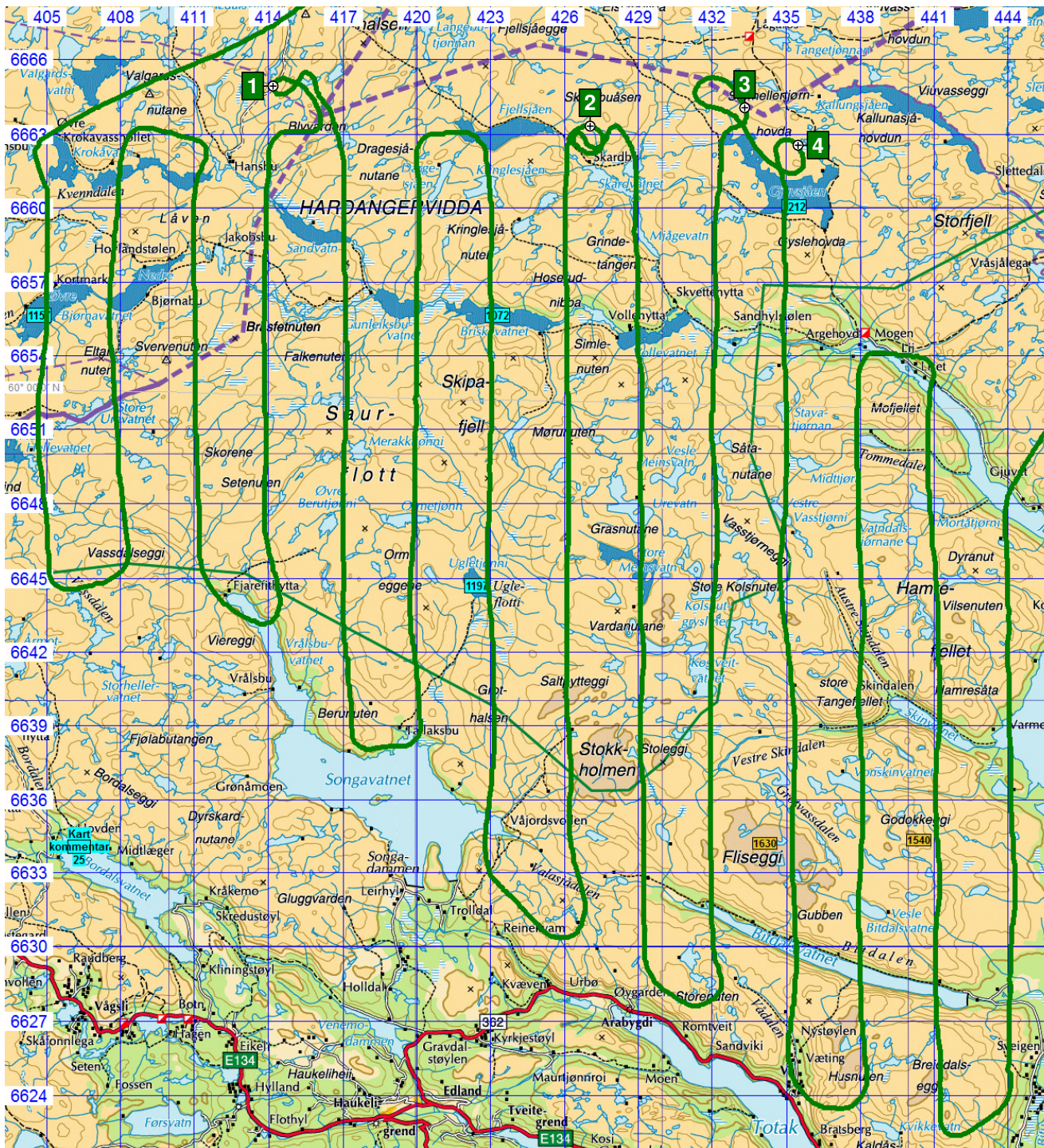
Flyrute: F3A (første flyging)

Foto: Asle Feten

Logg/GPS: Tor Martin Øyo

Fly / Flyger: LN-MTM / Kjell Arne Tobru

Tilrettelegging: ErlingB 5.4.2014
Kartfile: 2014 03 25 Kart F3A.pdf
Sporfile: 2014 03 25 GPS F3A.plt
Flokkfile: 2014 03 25 GPS F3A.wpt

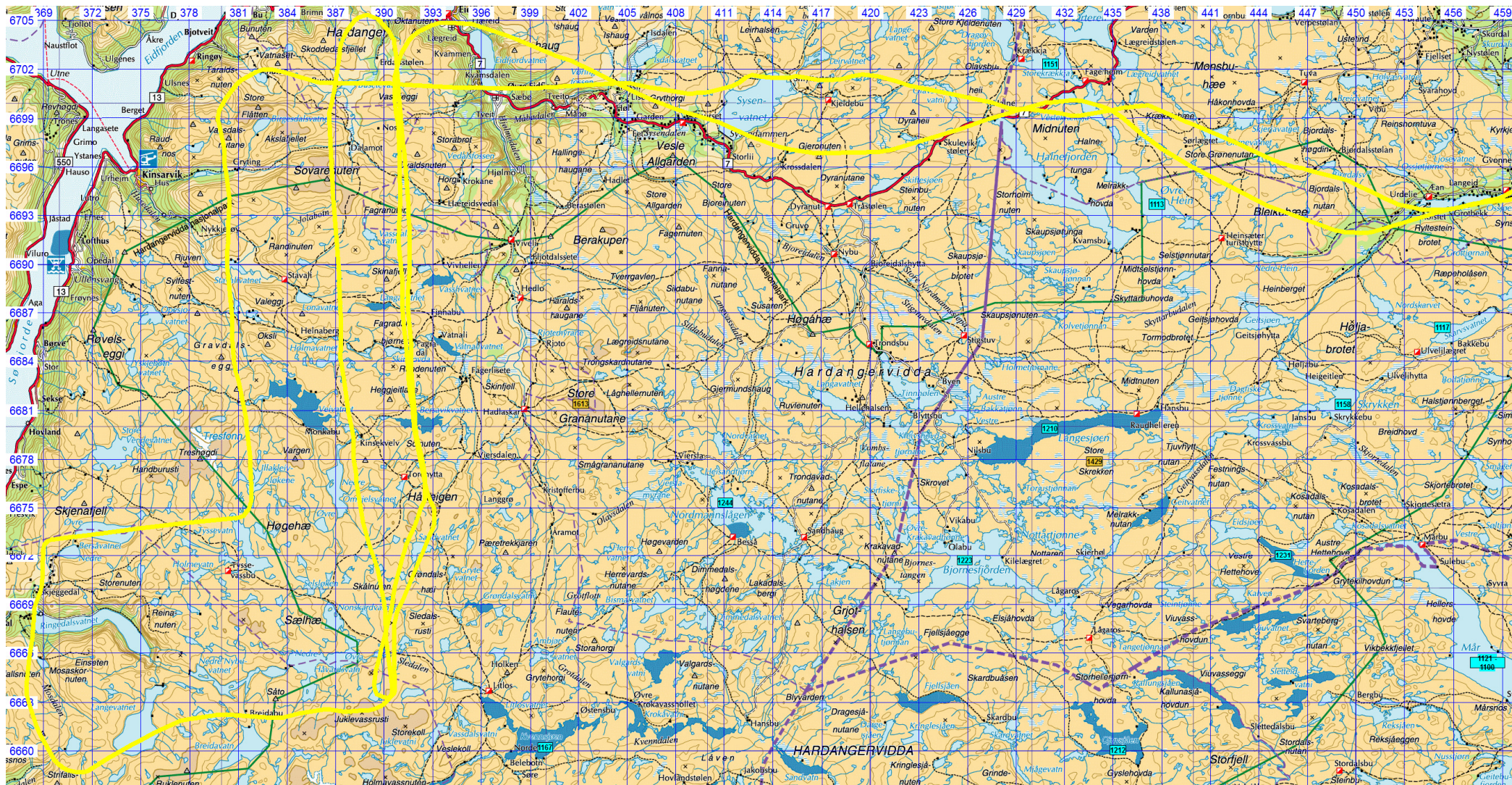

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25.

Flytelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda villreinutval (HVV)

- Flyrute: F4A (første flyging)
- Foto: Stein Øyvind Bystrøm
- Logg / GPS: Reidar Brusletto
- Fly / Flyger: LN-AGT / Thomas Skaugerud

Tilrettelegging: ErlingB 5.4.2014
 Kartfile: 2014 03 25 Kart F4A.pdf
 Sporfille: 2014 03 25 GPS F4A.pt
 Flokkfile: 2014 03 25 GPS F4A.wpt

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25

Flytelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda villreinutval (HVV)

Flyrute: F5A (første flyging)

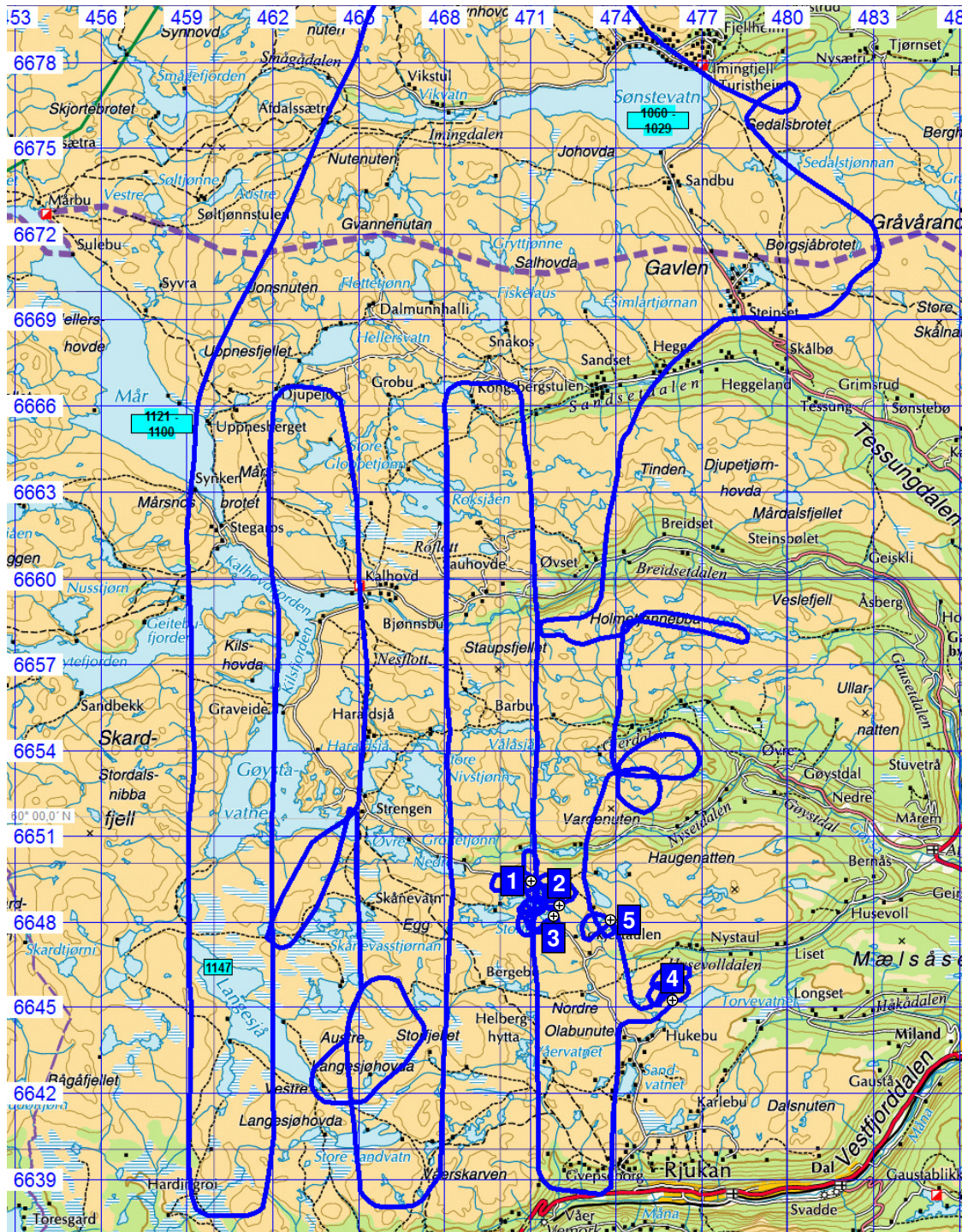
Foto: Emil Steira

Fly / Flyger / GPS: LN-HAV / Ottar Sletten / Ottar Sletten

Tilrettelegging: ErlingB 25.4.2014

Kartfile: 2014 03 25 Kart F5A.pdf

Sporfille: 2014 03 25 GPS F5A.plt

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25

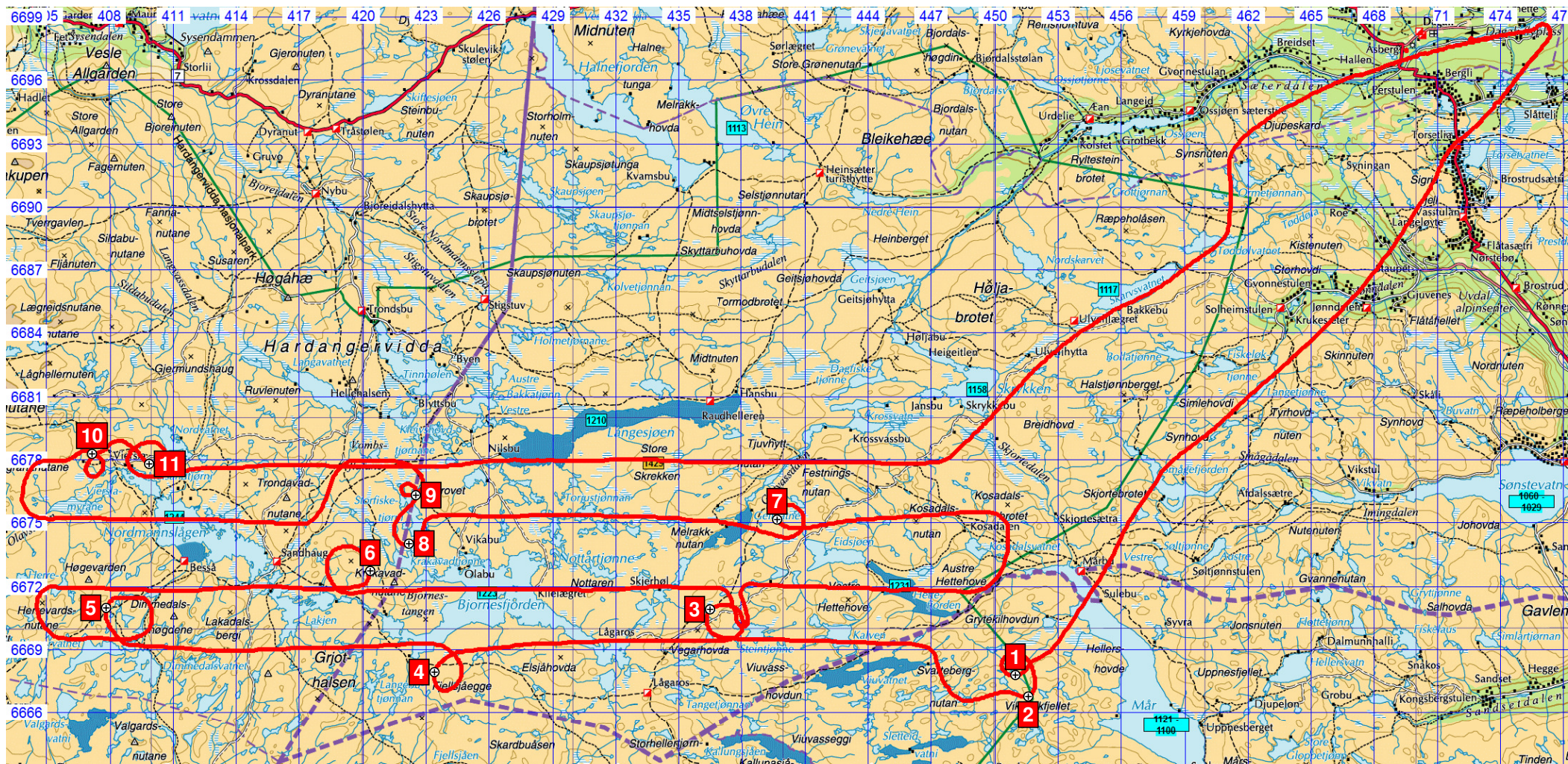
Flytelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda villreinutval (HVV)

Flyrute: F1B (andre flyging)

Foto: Emil Steira

Fly / Flyger / GPS: LN-HAV / Ottar Sletten / Ottar Sletten

Tilrettelegging: ErlingB 6.4.2014
 Kartfile: 2014 03 25 Kart F1B.pdf
 Sporfile: 2014 03 25 GPS F1B.plt
 Flokkfile: 2014 03 25 GPS F1B.wpt

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25

Tilrettelegging: ErlingB 6.4.2014
 Kartfile: 2014 03 25 Kart F2B.pdf
 Sporfile: 2014 03 25 GPS F2B.plt
 Flokkfile: 2014 03 25 GPS F2B.wpt

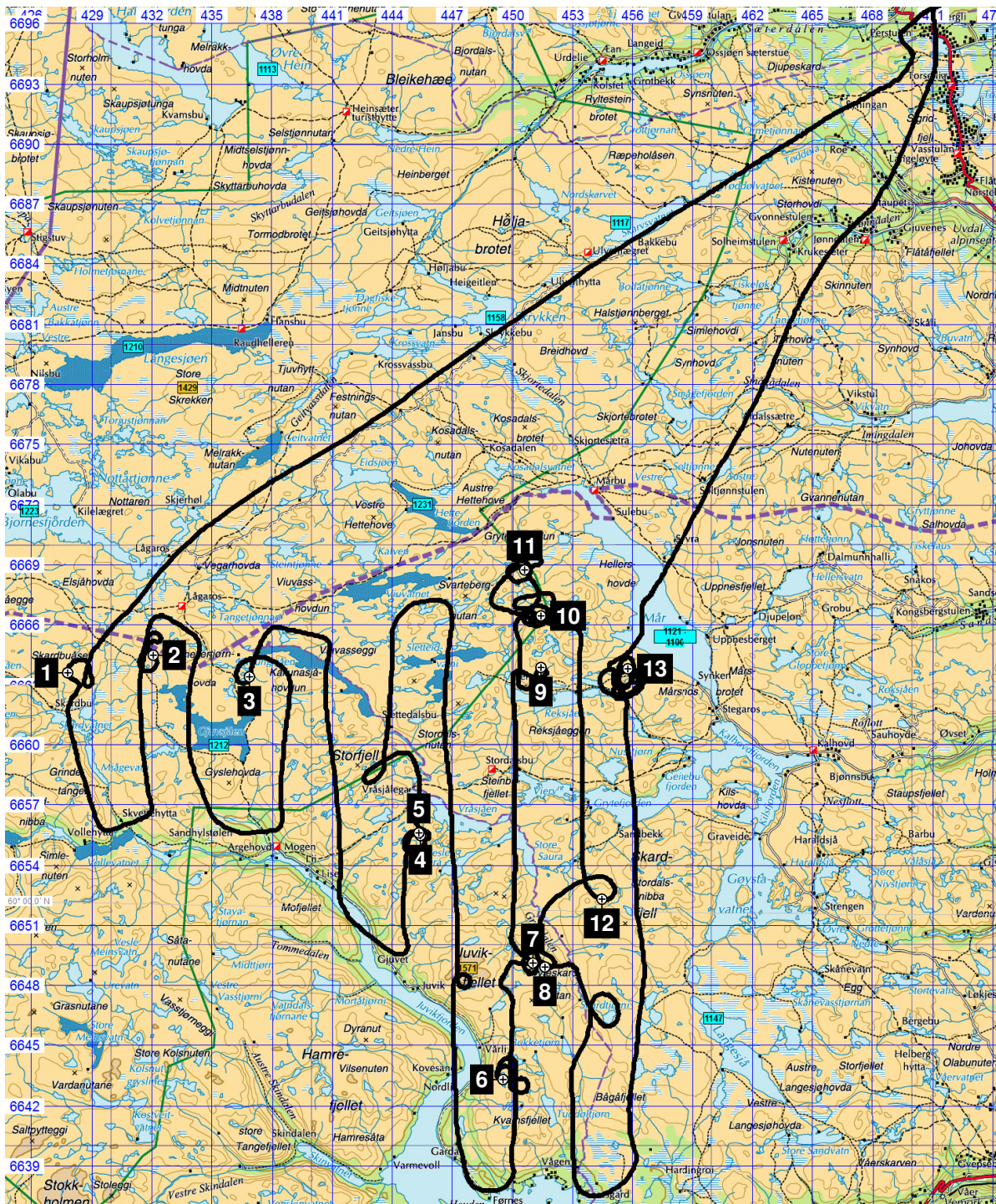
Flytelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda vilreirutval (HVU)

Flyrute: F2B (andre flyging)

Foto: Ole Jørn Solberg

Logg / GPS: Nils Runar Sporan

Fly / Flyger: LN-MTU / Ivar Engeland

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25

Flytelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda villreinutval (HVU)

Flyrute: F3B (andre flyging)

Foto: Asle Feten

Logg / GPS: Tor Martin Øyo

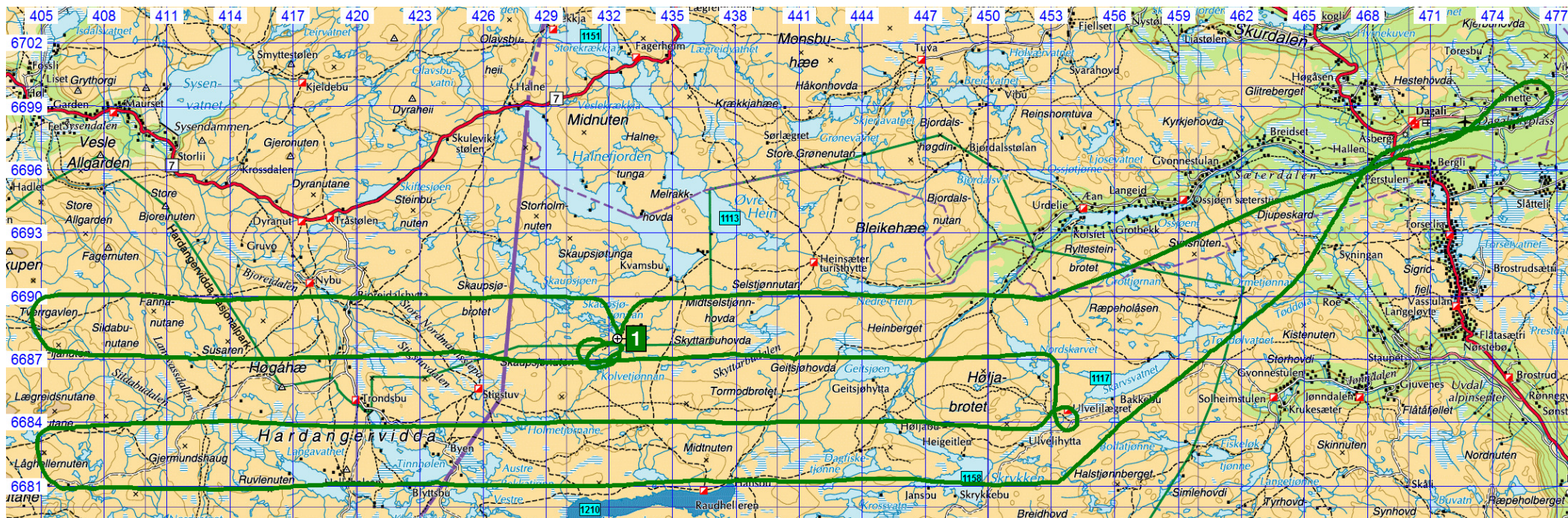
Fly / Flyger: LN-MTM / Jørn Utheim

Tilrettelegging: ErlingB 6.4.2014

Kartfile: 2014 03 25 Kart F3B.pdf

Sporfile: 2014 03 25 GPS F3B.plt

Flokkfile: 2014 03 25 GPS F3B.wpt

Hardangervidda, minimumstelling 2014-03-25

Flytelling, utført 25.3.2014 av Hardangervidda villreinutval (HVU)

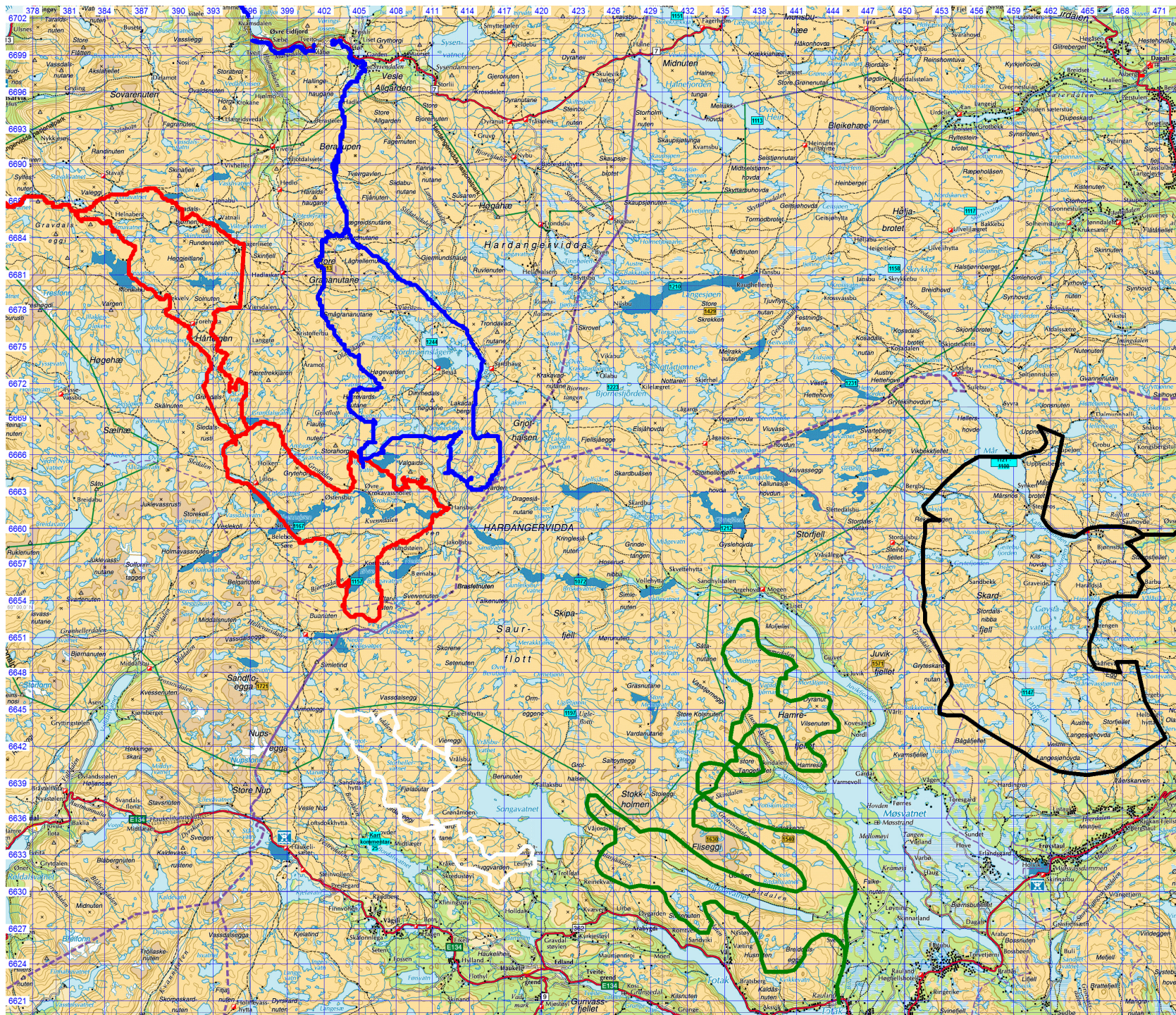
Flyrute: F4B (andre flyging)

Foto: Randi Halland

Logg / GPS: Reidar Brusletto

Fly / Flyger: LN-AGT / Thomas Skaugerud

Tilrettelegging: ErlingB 6.4.2014
 Kartfile: 2014 03 25 Kart F4B.pdf
 Sporfile: 2014 03 25 GPS F4B.plt
 Flokkfile: 2014 03 25 GPS F4B.wpt

Hardangervidda, mini-mumstilling 2014-03-25.

Flytelling utført 25.3.2014 av Hardangervidda villreinutval (HVU).

Bakkerekognosering utført av skuterpatruljer den 24.3.2014.

Blått spor: Torgeir Myrvang og Asbjørn Riber.

Rødt spor: Ragnar Ystanes og Udmund Sandstå

Svart spor: Jon Mårdalen

Hvit spor: Knut Olav Edland

Grønt spor: Leidulf Vaagen og Odd Jarand Vaagen

Kommentarer:
Blått og rødt spor er GPS logget.
De andre sporene er rekonstruert i etterkant og er derfor bare tilnærmet korrekt.

Tilrettelegging: ErlingB 10.4.2014
Sporfiler: 2014 03 24 Bakkerekognosering.ppt
Kartfiler: 2014 03 24 Bakkerekognosering.pdf